

Yeni Ümit SRC 5 Kursu

TEHLİKELİ MADDE · ADR SÜRÜCÜ EĞİTİMİ

TANK UZMANLIK

SRC 5

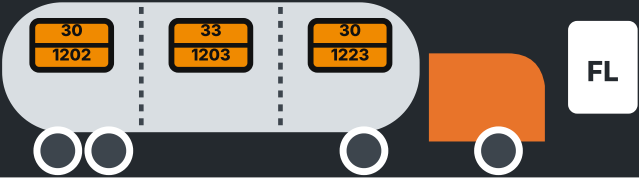
ADR 2025

ÜNİTE 12

Tank Taşıyan Araçlar ve İşaretleme

ADR araç onay belgesi, FL, AT, EX/III ve MEMU araçları, teknik özellikler ve tankerlerin işaretlenmesi

Okuma süresi: 25 dakika

BU ÜNİTEDE

Tanker, sıradan bir kamyon değildir: elektriği, freni, egzozu ve hız sınırlayıcısı ADR'ye göre yapılmıştır ve her yıl muayene olur. Bu ünite de hangi aracın hangi tankı taşıyabileceğini ve tek ya da çok bölmeli tankerlerin turuncu plaka ve levhalarla nasıl işaretlendiğini öğreneceksiniz.

ÖNCE KELİMELELER

Bu ünite de geçen terimler

Terim	Basit anlamı
N sınıfı araç	Motorlu araç: kamyon, çekici
O sınıfı araç	Motorsuz araç: römork, yarı römork (dorse)
ADR onay belgesi (T9)	Aracın tank taşımaya uygun olduğunu gösteren yıllık belge
FL · AT · EX/III · MEMU	ADR'nin tank taşıyan araç türleri
Akü ana şalteri	Tüm elektriği tek hamlede kesen anahtar
Retarder	Fren kullanmadan aracı yavaşlatan sistem
Hız sınırlayıcı	Aracın 90 km/sa üstüne çıkmasını engelleyen cihaz
Exproof	Kıvılcım ve alev çıkarmayacak şekilde yapılmış

3 · ARAÇ ADR ONAY BELGESİ

Tankerin yıllık sağlık raporu

- ◆ Tank taşıyan araçta, tank kapasitesine ve yüke uygun bir **ADR onay belgesi** bulunur.
- ◆ Araç, **tescil edildiği ülkede** her yıl teknik muayeneye girer; belge **1 yıl** geçerlidir.
- ◆ Muayene, bitiş tarihinden **1 ay önce ya da 1 ay sonra** yapılabilir.
- ◆ Araç ya da sahibi değişirse belge iade edilip yenisi düzenlenir.
- ◆ Çekici ve dorse için **ayrı ayrı** belge alınır.

 BUNU ŞÖYLE DÜŞÜNÜN

*Tankerin ADR onay belgesi, sporcunun **yıllık lisans vizesi** gibidir: vizesiz sporcu sahaya çıkamaz, belgesiz tanker de yola çıkamaz.*

3.2 · NE ZAMAN ZORUNLU?

Kapasite sınırları

Tank	Belge gerekir, eğer...
Sabit tank, sökülebilir tank, tüplü gaz tankeri	Toplam kapasite 1 m³'ten (1000 L) fazlaysa
Portatif tank, tank konteyner, MEGC	Tekil kapasite 3 m³'ten (3000 L) fazlaysa

✚ SINAVDA SORULUR

Kapasitesi tam **1000 L** olan tanker için belge zorunlu **değildir** (sınır "fazla"dır). **Variller** içinde 8000 L taşıyan araç için de gerekmez. 5000 L'lik tank konteynerde 3000 L taşıyan araç için **gerekir**; içindeki miktar değil, **kapasite** önemlidir.

⚠ DİKKAT EDİN

Boş ama temizlenmemiş tanker de dolu tanker gibidir: ADR onay belgesi yine gerekir.

3.1 · ARAÇ TÜRLERİ

FL, AT, EX/III, MEMU

FLalevlenir
sıvı ve gaz**AT**diğer
tüm maddeler**EX/III**tankla
patlayıcı**MEMU**patlayıcı
üretim

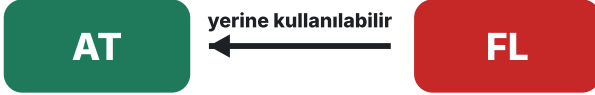
Tür	Ne taşır?
FL	Parlama noktası $\leq 60^{\circ}\text{C}$ sıvılar, alevlenir gazlar , UN 2015 hidrojen peroksit
AT	FL ve EX/III dışındaki tüm tank yükleri (aşındırıcılar, alevlenmez gazlar...)
EX/III	Tankla taşınabilen iki patlayıcı: UN 0331, UN 0332
MEMU	Sahada patlayıcı üreten araç; EX/III özelliklerini de taşır

▲ DİKKAT EDİN

EX/II yalnız ambalajlı patlayıcı içindir; **tank taşıyamaz.**

BİRBİRİNİN YERİNE

Hangi araç hangisinin yerine geçer?

- ◆ AT öngörölmüşse: **AT ya da FL** kullanılabilir.
- ◆ FL öngörölmüşse: **yalnız FL**.
- ◆ EX/III öngörölmüşse: **yalnız EX/III**.

💡 BUNU ŞÖYLE DÜŞÜNÜN

FL aracı "**daha donanımlı ehliyet**" gibidir: yanıcı yük için yapılmış araç, yanıcı olmayan yükü de taşıyabilir. Tersi olmaz.

📌 SINAVIDA SORULUR

AT aracı **benzin** taşıyamaz (FL gerekir). Ksenon (2.2) gibi alevlenmez gaz için **FL ya da AT** kullanılabilir. Aseton (FL) 5000 L'lik tankta 800 L bile taşınsa **FL zorunludur**; ambalajlıysa FL gerekmez.

3.3.1 • ELEKTRİK

Kıvılcım çıkarmayan araç

- ◆ Elektrik donanımı kazara alev almayacak, **kısa devre** yapmayacak şekilde; kablolar koruyucu kanallarda.
- ◆ **FL, EX/III ve MEMU** araçlarında **akü yanında** ve **kabin içinde** ana şalter bulunur; açılınca takograf dışındaki tüm elektrik kesilir. **AT'de zorunlu değildir.**
- ◆ Takograf **exproof**; akü kutup başları yalıtılmış.
- ◆ **Vidalı** değil, **soketli** lambalar.
- ◆ Marş, şarj ve sigorta kutusu bağlantıları dışındaki tesisat **sigortalıdır.**

BUNU ŞÖYLE DÜŞÜNÜN

*Akü ana şalteri evdeki **sigorta kutusunun ana şalteri** gibidir: yangın ya da sızıntıda tek hamlede tüm akımı kesersiniz.*

3.3.2-4 · FREN, YANGIN, HIZ

Diğer teknik özellikler

Fren

ABS ve **retarder** (sürekli fren): azami ağırlığı 16 tonu aşan motorlu araçlarda; ABS 10 tonu aşan römorklarda da.

Yangına karşı

Egzoz yakıt deposundan en az **10 cm** uzakta. FL ve AT benzin, dizel ya da gazlı olabilir; **EX/III** ve **MEMU dizel** olmak zorundadır.

Hız sınırlayıcı

3,5 tonu aşan araçlarda en fazla **90 km/sa'e** ayarlı.

📌 SINAVIDA SORULUR

“FL ve AT araçlar kesinlikle dizel olmalı”

yanlıştır. Onaylı aracı diğerlerinden ayıranlar: elektrik, fren, yangın önlemleri, hız sınırlayıcı; **yük kapasitesi değil.** Araç tip onayında “tehlikeli madde taşımaya uygun” ibaresi yoksa sonradan tadilatla belge alınamaz.

4 · TANKERİN İŞARETLENMESİ

Kim, ne yapar?

Kim?	Görevi
Taşımacı	Yüke uygun plaka, levha ve işaretleri temin eder
Dolduran	Dolumdan önce doğru işaretlerin takılı olduğunu kontrol eder
Sürücü	Takar; tank boşaltılıp temizlenince söker ya da kapatır

- ◆ Her taşıma ünitesinde önde ve arkada en az **iki turuncu plaka**.
- ◆ **Boş ama temizlenmemiş ve gazdan arındırılmamış** tank, son yükün plaka, levha ve işaretlerini **taşımaya devam eder**.

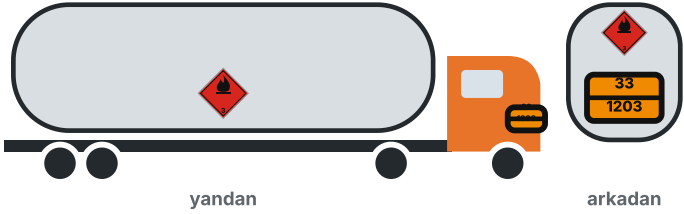
📌 SINAVDA SORULUR

"BOŞ TANKER, SON YÜK: UN 2032..." yazan belgeyle dönen araç, plaka ve levhaları **sökmeden** yola devam eder.

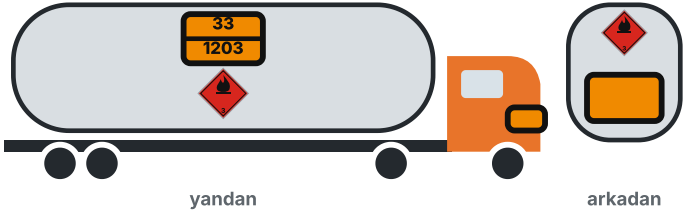
4.1 • TEK MADDELİ TANKER

Üç yöntem

1. Önde-arkada numaralı plaka; yanlarda ve arkada levha

2. Önde-arkada boş plaka; yanlarda numaralı plaka ve levha

3. yöntem: önde, arkada ve iki yanda numaralı plaka; iki yanda ve arkada levha. Çok tehlikeli maddede bütün levhalar; çevreye zararlıysa çevre işareti, sıcaksa yüksek sıcaklık işareti eklenir.

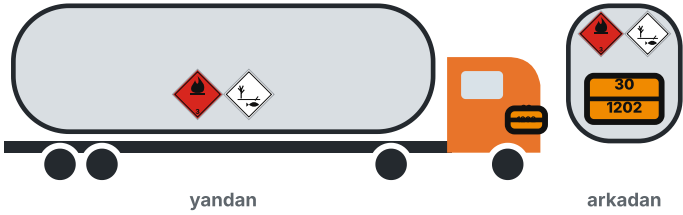
TEK MADDE · SINAV

Hangisi yanlış?

▲ DİKKAT EDİN

Tek maddeli tankerde "önde ve arkada **boş** plaka, yanlarda ve arkada levha" **yanlıştır**: boş plaka kullanılıyorsa numaralı plakalar **yanlara** takılmalıdır.

Motorin, çevreye zararlı: levhanın yanına çevre işareti

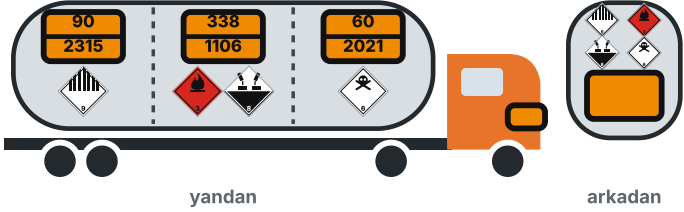
✚ SINAVDA SORULUR

"UN 2032 Nitrik asit, kırmızı dumanlı, 8 (5.1, 6.1)" tankerinin plakası: **856 / 2032**. Levhalar: **8, 5.1 ve 6.1**.

4.2 · ÇOK BÖLMELİ, FARKLI MADDE

Her bölme kendi kimliğini taşır

Çok bölmeli tanker: önde-arkada boş plaka

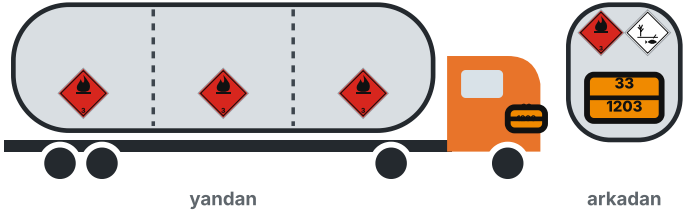

- ◆ Araçta önde ve arkada **boş** turuncu plaka.
- ◆ Her bölmenin **sağında ve solunda** o bölmenin numaralı plakası ve levhaları.
- ◆ Tankın **arkasına** bütün farklı levhalar.

AKARYAKIT İSTİSNASI

Benzin, motorin, gaz yağı
birlikteyse

Akaryakıt tankeri: önde-arkada en tehlikelinin plakası

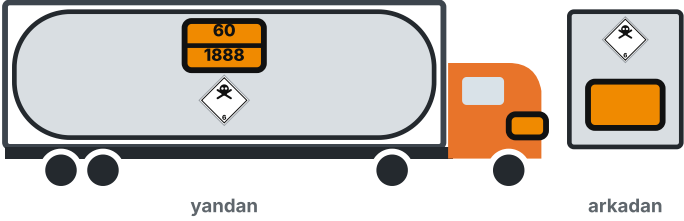
Akaryakıt	Parlama noktası
UN 1203 Benzin	-40°C (en tehlikeli)
UN 1223 Gaz yağı · UN 1863 Jet yakıtı	+38°C
UN 1202 Dizel	+55°C

Bu kural yalnız UN 1202, 1203, 1223, 1268 ve 1863 için geçerlidir; önde ve arkada **parlama noktası en düşük** maddenin plakası takılır, yanlarda plaka gerekmez.

4.3 · TANK KONTAYNER VE PORTATİF TANK

Dört yöntem

Örnek: Kloroform tank konteynerde

yandan

arkadan

Yöntem	Araç önü- arkası	Tankın yanları	Levhalar
1	Boş plaka	Numaralı plaka (iki uzun yan)	Dört yan
2	Numaralı plaka	Numaralı plaka (iki uzun yan)	Dört yan
3	Numaralı plaka	Numaralı plaka (dört yan)	Dört yan
4	Boş plaka	Numaralı plaka (dört yan)	Dört yan

Tank konteyner ve portatif tankta numaralı plaka yerine **yapışkan folyo** ya da boya kullanılabilir.

ÖZET

İşaretleme ve araç soruları

Cevap	Soru
1 yıl	ADR onay belgesinin yenilenme süresi
Tescil ülkesi	Aracın muayeneye girdiği ülke
EX/II	Tank taşıyamayan araç
FL	Alevlenir sıvı ve gaz tankı için araç
AT	Akü ana şalteri zorunlu olmayan araç
90 km/sa	Hız sınırlayıcı ayarı
33/1203	Üç akaryakıt birlikteyken önde-arkada plaka
Dolduran	Tank konteyner işaretlerini dolumdan önce kontrol eden
Sürücü	Temizlenen tankerden plaka ve levhaları söken

SIRADAKİ ADIM

Çalışmaya devam edin

SRC 5 Dijital Eğitim Rehberi

Diğer ünitelere geçmek için dokununuz

SRC 5 Deneme Sınavları

Kendinizi denemek için dokununuz

SRC 5 Fiyat Listesi

Temel, tank, Sınıf 1 ve Sınıf 7 ücretleri

YENİ ÜMİT SRC 5 KURSU

Yeni Ümit Kompleks, Mareşal Çakmak, Bağcılar
Cd. No: 114 Giriş Kat, 34160 Güngören/İstanbul

0 212 641 13 13

WhatsApp: 0 507 518 17 27

EĞİTMEN NOTU

Bu üniteyi tamamladınız. Sınavda soru çıkan noktaları bir kez daha gözden geçirmenizi öneririz. Güvenli yolculuklar dileriz.